

44

TÜRK DİL KURUMU
Genel Merkez Kurulu
Tutulgası

Başkan Vekili: Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen

Ü Y E L E R : Besim Atalay, Ahmet Cevat Emre, Refet Ülgen, Naim Onat,
Doktor Mehmet Ali Ağakay.

/Başkan Hasan Âli Yücel Maarif Vekilliği işleriyle meşgul,
Kolbaşılarından Hasan Reşit Tankut ve Ali Canip Yöntem izin-
li olduklarından bulunamamışlardır/.

G Ü N D E M

- 1- Geçen toplantı tutulgasının okunup onanması.
- 2- Yeni bütçenin konuşulup kararlaştırılması.
- 3- Genel Sekreterliğin, Saymanlığın, Kolların önermeleri.
- 4- Gelen kâğıtlar.

K A R A R L A R

- 1- Geçen toplantı tutulgası okunarak olduğu gibi onandı.
- 2- Yeni yıl bütçesi hakkında Genel Sekreterliğin raporu ile bütçe karar-
namesi, bütçe projesi, adsız ve adlı kadrolar ile gelir geçer çalışı-
cılar kadrosu ve ödevlerin en çok alabilecekleri aylıklar listesi
okundu.
Kararnamenin beşinci maddesinden "ve ayrıca hazırlanan ödevlerin en
çok verabileceği aylıklar listesi" sözleri kaldırılarak bu maddeden
sonra altıncı madde olmak üzere böyle bir liste ile arttırma şart ve

usûlleri hakkında ayrı bir kararname hazırlanacağı yazılması ve ondan sonraki maddelerin numaraları değiştirilmesi ve en çok aylık listesiyle birlikte arttırma şart ve usûlleri de düşünülerek barem yolunda bir kararname projesi hazırlanmasının Genel Sekretere havale edilmesi kararlaştırıldı.

Bütçe kararnamesi bu değiştirme ile ve bütçe olduğu gibi tasdik edildi.

Adlı ve adsız kadrolar üzerinde yapılan incelemeler sonunda Büro Şefi Hüseyin Rifki Gülsev'in aylığı 180, Kütüphane İşyarı Mahmut Kuşadalı ile Uzman Dehri Dilçin'in aylıkları 155, Uzman Orhan Şamhal'in aylığı 150, Uzman Şakir Ülkütaşır'ın aylığı 135, Çevirmen Celâl Arıkdemir ile birinci aşama Sekreter Ferit Develü'nün ve birinci aşama daktilo Müzdat Ünsalan'ın aylıkları 130, Çevirmen Cihangir Cantüre'nin aylığı 115, birinci aşama Sekreter İhsan Giray'ın aylığı 105, Saymanlık Sekreteri Tonguz Alp'in aylığı 95, ikinci aşama Sekreter Cevdet Çağatay ile ikinci aşama daktilo Sahibe Ökten'in aylıkları 80 olmak üzere küçük değişmeler yapılmış ve yekûnlar mahfuz tutulmak üzere açık yerlerin tahsisatından tasarruflar yapılması Genel Sekreterliğe bırakılmıştır.

Gelir geçer çalışıcılar kadrosu üzerine konuşularak Hasene Nalân Güngör'ün aylığı 90 liraya çıkarılmak üzere birinci aşama sekreter olarak kadroya alınması kararlaştırılmış ve gelir geçer çalışıcılar listesinde kalan üç arkadaşın aylıkları olduğu gibi bırakılmıştır.

Bütün kadrolar da bu suretle tasdik olunmuştur.

Emanete alınacak paralar hakkındaki hesaplar da okunarak olduğu gibi kabul edildi.

3- Önergeler üzerine konuşuldu:

- a) Genel Sekreter, Ebedî Şef Atatürk'ün vasiyeti etrafında geçen muameleyi izah ile Maarif Vekilliğinden gelen 29.V.1940 da yazılmış

70/96 sayılı yazıyı okuyarak, Maliye Şubesine beyanname verilme üzere bu vasiyet mucibince Kuruma ayrılan paraya tesahüp edilmesi hakkında bir karar verilmesini teklif etmiş ve Genel Merkez Kurulu da Türk Dil Kurumuna kuran ve ömrünün son gününe kadar onu koruyan Ulu Önderi göz yaşlarıyla anarak tesahübe karar vermiştir.

- b) Yıl hesaplarının kontrolörlere verilmesi ve bütün yılın hesapları kontrol edileceğine göre Büyük Millet Meclisi Muhasebecisi Bay Mazlûm Bulak ve Maarif Vekilliği Muhasebecisi Bay Cafer Olcay ile birlikte Maliye Vekilliği Muhasebe Müdürü Bay Kâşif Meriçli'nin de kontrolörlüğe seçilmeleri kararlaştırıldı.
- c) Odacı Ahmet Çantürk'e izin verilerek oğlunun muvakkaten vekâlet etmesi tasdik ve her yıl olageldiği üzere odacılara yazlık kundura alınması kabul edildi.
- d) Beşinci Kolbaşılığın Deimel'in Akadçâ - Sümerce Sözlüğünün tercümesi hakkındaki önergesi okunarak, tam tercüme yapılmak ve Profesör Landsberger'in işaret edeceği düzeltmeler icra edilmek ve üreme kelimelerin kökleri gösterilmek ve başkadilden gelenler işaret edilmek şartlarıyla bu tercümenin yaptırılması ve tercüme hakkı olarak sahife başına bir liraya kadar para verilmesi kabul olundu.
- e) Ata sözleri hakkında Bay Velet İzbudak ile İshak Refet Işıttan'ın yazdıkları önerge hakkında Beşinci Kolbaşılığın düşüncesi okunarak kabul edildi.
- f) Altıncı Kolbaşılığın lûgat işleri hakkındaki önergeleri okunarak hazırlanmış olan Tara^{ma}/Yönergesi kabul edilmiş, taranacak kitap listeleri hazırlandıktan sonra bir yandan taramaya verilmekle beraber bir yandan da Genel Merkez Kuruluna bildirilmesi temenni olunmuş, tarama

Öcretleri hakkındaki ölgü yerinde görülmüş, Bay Yaşar Nabi ve Bay Cevdet Kudret'e Mayıs 1940 ortasından sayılmak üzere yüzer lira aylık verilmesi kararlaştırılmıştır.

- g) Kurum kütüphanesine alınması istenilen kitapların ismarlanması kabul edildi.
- h) Baş Uzmanlığın raporu ve ek önergesi okunarak Yakut Sözlüğü ile Büyük Türk Lügati düzeltmeleri hakkında İstanbulda Maarif Matbaası düzeltmenlerinden İsmet Ulukutla görüşülmesi Genel Sekreterliğe havale edildi.
- i) Uzman Doktor Şükrü Akkaya'nın raporu okunarak Radlof Lügati işinin elden geldiği kadar çabuk ileri götürülmesi ve her on beş günde bir kerre yapılan işler hakkında rapor verilmesi temenni edilmiş ve transkripsiyon şekilleri hakkında Maarif Vekilliğince bastırılmakta olan Kılâvuz ortaya çıktıktan sonra bu şekilleri Radlof müsveddelerinde göstermek üzere sahife başına bir öcret verilmek ve bir deneme mahiyetinde olmak şartıyla raporda adı geçen Bayan Mevrure Aksel'e A harfinin yaptırılması yerinde görülerek taferrütünün tesbiti Genel Sekretere bırakılmıştır.

4- Gelen kâğıtlar okundu:

- a) Söz Derleme Dergisi hakkında Cumhuriyet Basımevi özlüğü ve Maarif Matbaası raporu okunarak gerek Söz Derleme Dergisi ve gerek Yakut Dili Sözlüğü hakkında mukaveleler yapılması için Genel Sekretere yetke verildi.

Orhan Şamhal'ın dilekçesi okunarak istediği elli liralık avansın verilmesi kabul edilmiştir.

Gündemde başka bir şey kalmadığından toplantıya son verildi.

Başkan	Genel Sekreter	Sayman
Üye	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye

Aslı gibidir.

Ferit Leveto *J. O. Wilmes*

Bütçe Kararnamesi

- 1.- Türk Dil Kurumu 1940-1941 mâlî yılı bütçesi Devlet bütçesinden Kuruma verilecek yardım parasiyle karşılanmak üzere bağı bütçede görüldüğü gibi 115000 lira olarak kabul edilmiştir.
- 2.- Bütçenin birinci iş giderleri ayrimından ve ikinci ayrimın yaka- cak ve ışık bölümünden gerekli masrafların yapılması için Genel Sekreterlikle Saymanlığa toptan yetke verilmiştir.
- 3.- Bütçenin ikinci oturma ve döşeme giderleri ayrimının kira bölümü Genel Merkez Kurulunun kabul edeceği kontratoya göre ve döşeme ve onarma bölümü de Genel Merkez Kurulu karariyle harcanır.
- 4.- Bütçenin üçüncü bilim çalışmaları ve beşinci umulmiyan giderler ayrimlarından Genel Merkez Kurulu kararlarına göre masraf yapılır. Üçüncü ayrimın ikinci bölümünün d) işaretili tahsisatı ayda 350 lira hesabıyla Genel Merkez Kurulu üyelerinden Bay Ahmet Cevat Emreye tahsis olunmuştur. Bu tahsisat ile dördüncü ayrimın birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci bölümlerindeki aylıklar kadrolara göre her ay ayrıca karara hâcet olmaksızın ödenir. Dördüncü ayrimın dördüncü bölümünde yazılı ikramiyeler, yıl başlarında Genel Merkez Kurulu karariyle verilir. Bu ikramiyelerin nispeti daimî kadrodaki işyar ve uzmanlardan dışarıda ayrıca para aldıkları bir işi olanlarla gelir geçer çalışıcılar kadrosundakiler için yarım ve daimî kadro- nun dışarıda geliri olmıyanları için bir aylık olarak hesap edilir.

- 5.- 1940-1941 bütçesine bağlı adsız ve adlı kadrolar ile gelir geçer çalışıcılar kadrosu tasdik edilmiştir. Aylıklara yıl içinde hiç bir suretle artırma yapılmaz. Kadroda açık yerlere gerektiğinde adam alınması Genel Merkez Kurulu kararıyla olur.
- 6.- Kadrodaki ödevlerin her birinin en çok alabilecekleri aylıklarla aylık artmasının şartları hakkında ayrıca bir kararname hazırlanıp Genel Merkez Kurulu tasdikine sunulacaktır.
- 7.- Evvelki yıllar bütçelerinden emanet hesabına alınmış olan paralar o hesaplarda gösterilen işlere harcanmak üzere olduğu gibi muhafaza olunur.
- 8.- Bu yıl bütçesinden artan paraların emanet hesabına geçirilişi hakkındaki bağlı liste kabul ve tasdik olmuştur.

CP

TÜRK DİL KURUMU
1940 - 1941 Mâli yılı
Bütçesi

<u>Ayrıntı</u>	<u>Bölüm</u>		
1.....	<u>İş giderleri:</u>		
1.....	Büro giderleri	2000	
2.....	Posta, telgraf, telefon giderleri ..	500	
3.....	Türlü giderler	<u>2000</u>	4500
2.....	<u>Oturma ve döşeme giderleri:</u>		
1.....	Kira	6000	
2.....	Yakacak ve ışık	1000	
3.....	Döşeme ve onarma	<u>1000</u>	8000
3.....	<u>Bilim çalışmaları giderleri:</u>		
1.....	Kitap satın alma ve ciltletme gi- derleri.....	1000	
2.....	Tarama ve bilim çalışmaları gider- leri.....		
	a) Lügat çalışmaları	15000	
	b) Tarama işleri	2000	
	c) Türlü bilim çalışmaları	2000	
	d) Genel Merkez Kurulu Uzman Üye tahsisatı	4200	
3.....	Eser yazma ve çevirme giderleri ...	2000	
4.....	Yayın giderleri	15000	
5.....	Bilim kongrelerine gidip gelme	<u>1500</u>	<u>42700</u>
			55200

52

Ayrıntı

Bölüm

55800

4..... İşyeri giderleri:

1..... İşyeri giderleri 23760

2..... Uzmanlar 20460

3..... Odacılar 2760

4..... İkramiye ihtiyatı 3915

5..... Gelir geçer çalışanlar..... 3605 54500

5..... Umulmıyan giderler 5300 5300

H E P S İ 115000

Handwritten signature

TÜRK DİL KURUMU

53

1940 - 1941 Mâli yılı

Bütçesinin Dördüncü Ayrımına Bağlı

Adsız Kadro

Sayı	İş	Aylığı	Tutarı	Yıllığı	H E P S İ
1	Büro Şefliği	180	180	2160	
1	Birinci aşama sekreter ve kütüphane işyarlığı.....	155	155	1860	
1	Birinci aşama sekreterlik	130	130	1560	
1	" " "	105	105	1260	
2	" " "	100	200	2400	
3	İkinci " "	80	240	2880	
1	Saymanlık sekreterliği...	95	95	1140	
1	Demirbaş işyarlığı.....	60	60	720	
1	Birinci aşama daktiloluk..	130	130	1560	
3	" " "	115	345	4140	
1	İkinci " "	80	80	960	
2	" " "	75	150	1800	
2	Üçüncü " "	55	110	1320	
	İşyarlar				23760
1	Başuzmanlık.....	275	275	3300	
1	Garp Dilleri Başuzmanlığı..	260	260	3120	
1	Birinci aşama uzmanlık.....	200	200	2400	
1	" " "	185	185	2220	
1	İkinci " "	155	155	1860	
1	" " "	150	150	1800	
1	Üçüncü " "	135	135	1620	
1	" " "	100	100	1200	
1	Çevirmenlik.....	130	130	1560	
1	"	115	115	1380	
	Uzmanlar				20460

<u>Sayı</u>	<u>İş</u>	<u>Aylığı</u>	<u>Tutarı</u>	<u>Yıllığı</u>	<u>HEPSİ</u>
	T O P geçimi			M..	44220
2	Başodacılık	50	100	1200	
2	Odacılık	45	90	1080	
1	"	40	40	<u>480</u>	
	Odacılar				2760
	H E P S İ				<u>46980</u>

OK

TÜRK DİL KURUMU

1 Haziran 1940 tan yürüyecek

Kadro

55

İşi	Adı	Aylığı	Alacağı aylık	Aylık tasarruf
Büro Şefi	Hüseyin Rifkî Gülsev....	180	180	-
Birinci aşama sekreter ve kütüphane işyari..	Mahmut Kuşadalı	155	155	-
Birinci aşama sekreter	Ferit Develü	130	130	-
" " "	İhsan Giray	105	105	-
" " "	Hasene Nalân Güngör.....	100	90	10
" " "	-	100	-	100
İkinci " "	Pertev Sungur	80	80	-
" " "	Cevdet Çağatay	80	80	-
" " "	-	80	-	80
Saymanlık sekreteri	Tonguz Alp	95	95	-
Demirbaş işyari ...	Ârif Akın	60	60	-
Birinci Aşama Daktilo	Müzzat Ünsalan.....	130	130	-
" " "	Sıdıka Develü.....	115	115	-
" " "	Nezihe Gerze	115	115	-
" " "	Saadet Diniz	115	110	5
İkinci " "	Sahibe Ökten	80	80	-
" " "	-	75	-	75
" " "	-	75	-	75
Üçüncü " "	Sabiha Dinç	55	55	-
" " "	-	55	-	55
Başuzman	Abdülkadir İnan	275	275	-
Garp Dilleri Başuzmanı	A.Dilâçar	260	260	-
Birinci aşama uzman	Dr.Şükrü Akkaya.....	200	200	-
" " "	İshak Refet Işıtman.....	185	185	-
		<u>2900</u>	<u>2500</u>	<u>400</u>

İş	Adı	Aylığı	Alacağı aylık	Aylık tasarruf
	T O P geçimi.....	8900	2500	400
İkinci aşama uzman	Dehri Dilçin.....	155	155	-
" " "	Orhan Şamhal	150	150	-
Üçüncü " "	Şakir Ülkütaşır.....	135	135	- sabbiheden ayrılmak şartıyla
" " "	-	100	-	100
Çevirmen	Celâl Arıkdemir.....	130	130	-
"	Cihangir Cantüre.....	115	115	-
Başodacı	Mustafa Okur	60	50	-
"	Halit Atay	50	50	-
Odacı	Nazif Arslantaş	45	45	-
"	Ahmet Cantürk	45	45	-
"	Şakir Atay	40	40	-
		<u>3915</u>	<u>3415</u>	<u>500</u>

CP

57

TÜRK DİL KURUMU

1 Haziran 1940 tan yürüyecek
Gelir geçer çalışıcılar kadrosu

<u>İşi</u>	<u>Adı</u>	<u>Aylığı</u>	<u>Yıllığı</u>
Başuzmanlık işyari	Kemal Erten	60	720
Lügat Kolu İstanbul işyari.....	Galip Şenol	25	300
Derleme Kolu yardımcı işyari.....	Süha Ülkütaşır	35	420
	H E P S i.....	120	1440

TÜRK DİL KURUMU

50

1939-1940 mâlî yılı sonunda hesap durumu
ve
1940-1941 mâlî yılı için emanet hesabına
alınacak paralar

Ayırım	Bölüm	Geçen yıl tahsisatı	Harcanan	Kalan	
1	1	2500	1808,92	691,08	
	2	1000	476,46	523,54	
	3	3500	1824,72	<u>1675,28</u>	2889,90
2	1	5166,66 (1)	5166,66	0000,00	
	2	1200	885,21	314,79	
	3	2300	81,65	<u>2218,35</u>	2833,14
3	1	5500	566,04	4933,96	
	2	8500	3955,76	4544,24	
	3	5000	745,50	4254,50 (3)	
	4	44086,40 (2)	13300,87	30785,53 (4)	
	5	1500	0000,00	<u>1500,00</u>	46018,23
4	1	20100	16778,28	3321,72	
	2	22860	19272,33	3587,67	
	3	2760	2680,00	80,00	
	4	3810	3050,00	760,00	
	5	3970 (5)	3522,60	<u>447,40</u>	8196,79
5		5333,34 (6)	667,14	<u>4666,20</u>	4666,20
6		10000	0000,00	<u>10000</u>	<u>10000,00</u>

Geçen yıl bütçesinden artırılan paraların hepsi..... 74304,26

- (1) Bütçedeki asıl tahsisat 5000 lira iken görülen ihtiyaç üzerine 166,66 lira 5500 liralık umulmayan giderler ayrımından münakale suretiyle ilave edilmiştir.
- (2) Bütçedeki asıl tahsisat 25000 lira iken geçen yıl bütçe artımı olarak 19086,40 lira ilave edilmiştir.
- (3) Bu hesaptan 1500 lira Bay Ali Ulvi Elövenin Gramer Tercümesi için Maarif Vekillliğine tahhüt edilmiştir.
- (4) Bu hesaptan kâğıt satın almak üzere 2555 lira avans olarak Bankaya yatırılmıştır.
- (5) Bu hesaptan 100 lira Lügat çalışmalarında kullanılan iki arkadaşın Mayıs yarım aylıkları olarak ayrılmıştır.
- (6) Bütçede 5500 lira iken 166,66 lirası kira hesabına münakale edilmiştir. Bu hesaptan 175 lira Bay Dehri Dilçinin İstanbul gündelikleri için tahhüt edilmiştir.

59

Yayın gelirleri	1584,74	
Banka faizi	4080,47	
Gelir fazlası		<u>5605,21</u>
H E P S İ	79909,47	

1940-1941 mâlî yılı emanet hesapları

<u>AYRIM</u>	<u>BÖLÜM</u>			
3	1	Kitap satın alma ve ciltletme ihtiyatına ilâve	4933,96	
3	2	a) Lûgat çalışmaları ihtiyatı	10000,00	
3	3	a) Gramer tercümesi için Maarif Ve-killiğine tahhüt edilen.....	1500,00	
		b) Eser yazma ve çevirme ihtiyatı	2754,60	
3	4	a) Büyük Türk Lûgati basım tahsisatına ilave	2000,00	
		b) Kuşadgu-Bilik basım tahsisatına ilave	3500,00	
		c) Söz Derleme Dergisi basım tahsisatı	10000,00	
		d) Divanü Lûgat-it-Türk " "	9000,00	
		e) Eski Türk Yazıtları " "	5000,00	
		f) Odise Tercümesi " "	2500,00	
		g) Men-man eki etüdü " "	120,00	
		h) Yayın ihtiyatı	5766,32	
		ı) Basım için kâğıt ve başka gerekler satın alma karşılığı	7555,00	
4	5	Lûgat işlerinde çalışan iki arkadaşın Mayıs 1940 yarısına ait ücretleri karşılığı.....	100,00	
5	-	Divanü Lûgat-it-Türk basımı için İstanbul'a gönderilen uzmanın gündelik hesabı karşılığı	175,00	
-	-	Kurum binası ihtiyatına ilâve	<u>15004,69</u>	<u>79909,47</u>
				00000,00

Emanet Hesaplarının En Son Durumu

*
60

Ayrıntı Bülüm		Geçen yıl- lardan	Bu yıldan	H E P S İ	
3	1	Kitap satın alma ve ciltletme.....	7728,23	4933,96	12662,19
3	2 a)	Tarama ve bilim çalışmaları	6310,00	-	6310,00
3	2 a)	Lügat çalışmaları	-	10000,00	10000,00
3	3	a) Gramer tercüme ücreti	-	1500,00	1500,00
3	3	b) Eser yazma ve çevirme	1528,00	2754,50	4282,50
3	3	c) Radlof Tercümesi.....	2115,91	-	2115,91
3	4	Yakut Lügati Basımı	24994,00	-	24994,00
3	4	a) Büyük Türk Lügati.ba- sımı	10491,10	2000,00	12491,10
3	4	b) Kutadgu-Bilik basımı	4350,00	3500,00	7850
3	4	c) Söz Derleme Bergisi basımı	-	10000,00	10000
3	4	d) Divanü Lügat-it-Türk basımı	-	9000,00	9000
3	4	e) Eski Türk Yazıtları basımı	-	5000,00	5000
3	4	f) Odise tercümesi basımı	-	2500,00	2500
3	4	g) Men-man eki "	-	120,00	120
3	4	h) Yayın giderleri	-	5766,32	5766,32
3	4	ı) Kâğıt ve malzeme satın alma karşılığı.....	-	7555,00	7555,00
3	4	j) Şeyhî Divanı basımı	1370,00	-	1370
4	5	Gelir geçer çalışıcılar	-	100,00	100
5	-	Umulmiyan giderler.....	-	175,00	175
-	-	Fakülteye alınacak kitap- lar.....	225,83	-	225,83
-	-	Kurum binası ihtiyatı	<u>99995,31</u>	<u>15004,69</u>	<u>115000,00</u>
			<u>159108,38</u>	<u>79908,47</u>	<u>239017,85</u>

Y

OKP